

ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ

TEFSİR OKUMALARI

YAZARLAR

Prof. Dr. Ömer ÇELİK

Adem YENİHAYAT

Halit KURTOĞLU

BASKI:
KORZA YAYINCILIK
BASIM SAN. VE TİC. A.Ş.
ANKARA - 2023

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI NO.....7232
YARDIMCI VE KAYNAK KİTAPLAR DİZİSİ NO.....1329

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

Editör

Kenan DEMİRTAŞ

Dil Uzmanı

Ahmet POLAT

Görsel Tasarım Uzmanı

Barış CAN

Kapak Tasarımı

Rümeysa ERDOĞAN

Ölçme Değerlendirme Uzmanı

Mehmet Akif KARAKUŞ

Program Geliştirme Uzmanı

Hasan TOPAL

Rehberlik Uzmanı

Esra DEMİR

ISBN 978-975-11-5275-6

Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulunun 05.03.2020 gün ve 4817756 sayılı kararı ile ders kitabı olarak kabul edilmiştir. Dördüncü baskı 8490 adet basılmıştır.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

GENÇLİĞE HİTABE

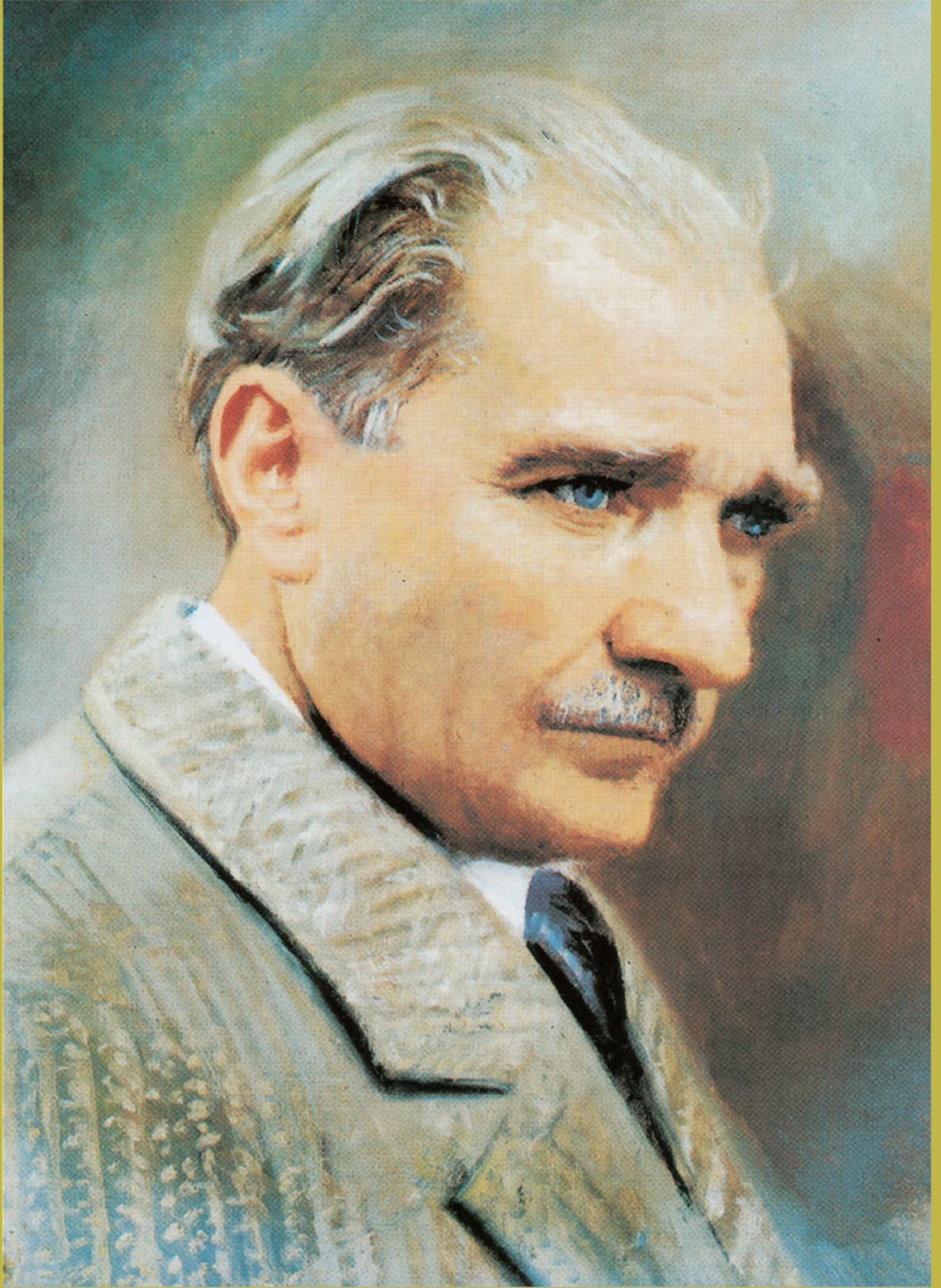
Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namûsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE KUR'AN'I ANLAMAYA GİRİŞ.....9

1. Kur'an'ın Tanımı.....	10
2. Kur'an'ın Hayatımızdaki Yeri ve Önemi.....	12
3. Kur'an-ı Kerim'in Temel Özellikleri.....	17
3.1. Kur'an Vahiydir.....	17
3.2. Kur'an Arapçadır.....	20
3.3. Kur'an Hz. Muhammed'e İndirilmiştir.....	21
3.4. Kur'an Mucizedir.....	24
3.5. Kur'an Evrenseldir.....	29
3.6. Kur'an Son Kitaptır.....	36
3.7. Kur'an Hayatı Kuşatıcıdır.....	38
4. Kur'an'ı Anlamada Mealler.....	41
5. Kur'an'ı Anlamada Tefsirler.....	46
Ünitemizi Değerlendirelim.....	49

2. ÜNİTE: MEAL VE TEFSİRİ YAPILACAK BAZI SURELER.....51

1. Duhâ Suresi.....	52
2. İnşirâh Suresi.....	58
3. Tîn Suresi.....	64
4. Alak Suresi.....	69
5. Kadir Suresi.....	77
6. Beyyine Suresi.....	81
7. Zilzâl Suresi.....	87
8. Âdiyat Suresi.....	92
9. Kâria Suresi.....	96
10. Tekâsür Suresi.....	100
11. Asr Suresi.....	105
12. Hümeze Suresi.....	110
Ünitemizi Değerlendirelim.....	114

3. ÜNİTE: MEAL VE TEFSİRİ YAPILACAK BAZI AYETLER.....117

1. Marifetullahla İlgili Ayetler.....	118
1.1. Bakara, 256-257.....	118
1.2. Haşr, 22-24.....	122
1.3. En'am, 59.....	128
1.4. Lokmân, 27.....	132
1.5. Yâsîn, 77-83.....	134

2. Namazla İlgili Ayetler.....	139
2.1. Bakara, 238.....	139
2.2. İsrâ, 78-79.....	142
2.3. Ankebût, 45.....	146
2.4. Meryem, 30-33.....	150
2.5. Müddessir, 42-47.....	154
3. Sünnetin Önemiyle İlgili Ayetler.....	158
3.1. Nisâ, 59.....	158
3.2. Ahzâb, 36.....	163
3.3. A'râf, 157.....	166
3.4. Bakara, 151.....	170
4. Güzel Ahlakla İlgili Ayetler.....	174
4.1. Furkân, 63-67.....	174
4.2. İsrâ, 23-24.....	178
Ünitemizi Değerlendirelim.....	183

4. ÜNİTE: ÖRNEK TEFSİR METİNLERİ..... 187

1. Türkçe Tefsirlerinden Örnek Metinler.....	188
1.1. Hak Dinî Kur'an Dili (Bakara 83, 214).....	188
1.2. İlmin Işığında Asrın Kur'an Tefsiri (Bakara 83, 214).....	191
1.3. Kur'an Yolu Türkçe Meal ve Tefsir (Bakara 83, 214).....	196
1.4. Hakkın Daveti (Bakara 83, 214).....	199
2. Tercüme Tefsirlerden Örnek Metinler.....	205
2.1. El-Câmi li Ahkâmî'l-Kur'an (Âl-i İmrân 104).....	205
2.2. Rûhu'l-Beyân (Âl-i İmrân 104).....	208
2.3. Tefhimü'l-Kur'an (Âl-i İmrân 104).....	211
2.4. Tefsir-i Kebir (Âl-i İmrân 104).....	212
2.5. Fî Zilâli'l-Kur'an (Âl-i İmrân 104).....	216
3. Arapça Tefsirlerden Örnek Metinler.....	220
3.1. Câmiü'l-Beyân an Te'vili Ayi'l-Kur'an, (Ahzâb 59).....	220
3.2. Envaru't-Tenzil ve Esraru't-Tevil (Ahzâb 59).....	222
3.3. Tefsîru'l-Kur'ani'l-Azîm (Ahzâb 59).....	224
3.4. Safvetü't-Tefâsîr (Ahzâb 59).....	227
Ünitemizi Değerlendirelim.....	230

Sözlük.....	232
Kaynakça.....	243

